

Tízszer-két keréken a növények és állatok nyomában a Fertő-tó körül

Terepgyakorlati beszámoló – 2026. május 27–30.

Idén már a tizenkettedik alkalommal gyűltünk össze, hogy egy felejthetetlen, közös felfedezésre induljunk: elérkezett a várva várt Fertő tavi terepgyakorlat! Ez a csodás hagyomány még a nemzetközi kapcsolatok hajnalán indult, amikor a németországi Schwäbisch Gmündben működő Pädagogische Hochschule Biológiai Tanszéke és az ELTE TÓK Természettudományi Tanszéke karöltve megálmodta ezt az utazást. Bár az idő múlásával a külső támogatások és források elapadtak, a történetünk nem ért véget – sőt, a legnagyobb örömünkre a létező legjobb lehetőséget kaptuk meg: a Benkő István Református Általános Iskola és Gimnázium idén is önzetlenül a projekt mellé állt, és a tőke biztosításával nemcsak a saját diákjait, hanem a Kar hallgatóit is nagylelkűen segítette. Végtelen hálával és köszönettel tartozunk az intézménynek és Madarász Levente Igazgató Úrnak, aki nagylelkű támogatásával idén is biztosította a terepgyakorlat anyagi hátterét: az iskola a teljes költség felét magára vállalta, emellett két kisbusszal is segítette a mobilitásunkat. Enélkül a nemes és önzetlen felajánlás nélkül mindannyiunk számára vállalhatatlan anyagi terhet jelentett volna az utazás finanszírozása – köszönjük, hogy idén is megadták a kezdőlökést, levéve a vállunkról a gondokat!

A közös munka nem a tavaszi napsütéssel, hanem már az év legelején, a téli hónapokban elkezdődött. Nagyon tudatos és tervezett felkészülési folyamat vette kezdetét, véglegesítettük a résztvevők létszámát, majd a személyes találkozók alkalmával kialakítottuk a csapatokat és szétosztottuk az előadásaink témáit. Ebben a különleges projektben minden egyetemista mentor szerepet kapott, a mentoráltak pedig a gimnazista diákok lettek. Ez a mentor-mentorált kapcsolat egyedülálló lehetőséget nyújtott mindkét korosztálynak, hogy olyan újszerű, gyakorlati tevékenységi formákat próbálhassanak ki, amelyekre a hagyományos iskolapadban nem lenne módjuk. A felkészülést egy vidám, egynapos bemelegítő kerékpártúra koronázta volna meg, ahol nemcsak a terepgyakorlati elemekkel ismerkedtünk volna meg, de nagyszerűen össze is szokott volna a csapat, de sajnos ezt a bemelegítő túrát az eső elmosta.

A tudományos és szakmai iránymutatást az ELTE TÓK Természettudományi Tanszékének oktatói, Dr. Szurdoki Erzsébet Piroska Tanárnő és Dr. Vitályos Gábor Áron Tanár Úr biztosították. Az egyetemi mentorok az ELTE TÓK tanító szakos, természettudományos műveltségterületű, harmadéves levelező tagozatos hallgatói, Bárkányi Edina, Kálmán Réka és Németh Beatrix voltak. A Benkő István Református Általános Iskola és Gimnázium emelt

szintű biológia érettségire készülő, tehetséges fakultációs diákjai pedig, Kujbos Eszter, Madacsay Panna, Major Liliána, Oravecz Lilian és Steiner Sára voltak.

Mi, e kalandos felfedezőút szerencsés résztvevői, szívünket-lelkünket beletettük ebbe a négy napba. Kérem, tartsanak velünk, lapozzák fel a beszámolóinkat, és éljék át velünk napról napra a Fertő-táj csodáit, a közös felfedezések örömét és a természetben szerzett felejthetetlen élményeinket!

Első nap (május 27.): Megérkezés és az esti fények

A várva várt biológia terepgyakorlatunk első napján, egy kellemes délutáni utazást követően, 15 óra után érkeztünk meg Hegykőre, a Székely-Lak nevet viselő bázisunkra. Miután elfoglaltuk a szobáinkat és berendezkedtünk, az első hallgatói csapat máris megtartotta a kiselőadását térképészeti alapismeretekből, a Fertő-tó geológiája, vízrajza, borászata, kultúrtörténete, mondavilága témakörben, megadva ezzel a gyakorlat szakmai alaphangját.

Nem sokat teketóriáztunk, gyorsan nyeregbe pattantunk, és átbicikliztünk Fertődre. Esti túránk fénypontjaként tekertünk el a kivilágított

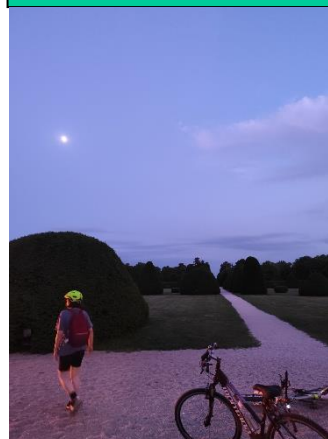
Eszterházy-kastélyhoz, amelynek sötétben pompázó épülete és hatalmas kertje lenyűgöző látványt nyújtott. A természet máris üdvözölt minket, a kastélykerti séta közben egy kedves kis zöld levelibékával futottunk össze, aki készségesen modellt állt nekünk egy fotó erejéig. Végül az éjszakai sötétségben jó hangulatban tekerünk vissza

a szállásunkra, ahol egy kiadós vacsora után mindenki nyugovóra tért, hogy kipihenje az első kilométereket.

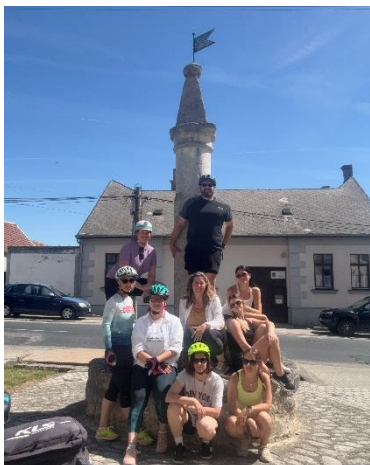
Az első nap számokban: 14 km kerékpározás, kb. 500 elégetett kalória és 12 059 lépés.

Eszterházy-kastély

Második nap (május 28.): Kőfejtő, kincskeresés és a tóparti élővilág

Pellengérré állítva a csapat

A második napon korán ébredtünk, és egy laktató reggeli után azonnal nekivágtunk a legkomolyabb fizikai kihívásnak: egy közel 90 kilométeresre tervezett kerékpártúrának. Hegykőről indulva sorra hagytuk magunk mögött a Fertő-táj gyönyörű, jellegzetes településeit: Fertőhomokot, Hidegséget, Fertőbozt, Balfot, míg végül megérkeztünk Fertőrákosra. Itt elsőként a történelmi pellengért csodáltuk meg, majd célba vettük a Fertőrákosi Kőfejtőt.

A kőfejtő monumentális falai

között egy izgalmas, „Kőfejtőrő” elnevezésű kincskereső-nyomkereső játékban vettünk részt három csapatra osztva, ahol éles elmével és csapatmunkával sikeresen megfejtettük a rejtélyeket, majd büszkén vettük át a megérdemelt okleveleinket és a jelvényeket. A kőfejtő és környékének sziklagyepe, száraz meleg élőhelye, igazi botanikai és zoológiai aranybánya: megfigyeltük a fagyalt, a keskenylevelű ezüsthajt, a hangya-bogáncsot és az árvalányhaját is, az állatok közül pedig zöld gyíkok surrantak el a lábunk alatt, és egy-egy cincért is sikerült lencsevégre kapnunk.

Fertőrákosi Kőfejtő

Kőfejtő jutalma

Zöld gyík-hím

Kecskerágó

Véreres vajvirág

Boglárka lepke

Az ebédet követően Fertőmeggyes felé vettük az irányt a kompállomásra, de útközben még megálltunk a misztikus Mithras-szentélynél. Hajóra szálltunk, hogy átszeljük a Fertő-tavat. A vízben egy pimasz dankasirály szegődött a nyomunkba, a túlparton pedig hatalmas nyári lúd csapat fogadott minket.

Hajóról a Fertő tó

Miután kikötöttünk, Ausztria felé folytattuk az utat: Illmitz irányába haladtunk, majd Mosonbátfalván keresztül Fertőújlak felé kanyarodtunk. A réteken legelésző ikonikus szürkemarkrhák mellett, a nap abszolút kedvencei a ritka, hófehér szőrű, világoskék szemű albínó szamarak voltak. A kimerítő, de élményekkel teli nap végén Fertőszéplakon át tekertünk vissza a bázisunkra, ahol csak vacsorázni volt erőnk mielőtt büszkén álmra hajtottuk a fejünket.

Nyári ludak

A második nap számokban: 72 km (a teljes kör a kiegészítésekkel együtt közel 90 km-re rúgott), 1409 kalória és 4918 lépés.

Fehér szamár

Harmadik nap (május 29.): Botanika, soproni panorámák és az izomlazító csobbanás

Rózsakert

Péntek reggel a szellemi munkával indítottunk: a másik két hallgatói csapat mutatta be remek előadását. A növények utáni izgalmas nyomozás és az állatok megismerését követően magunkhoz véve a határozókönyveket, ismét ellátogattunk a fertődi kastélyparkba. Első állomásunk a csodálatos, virágba borult rózsakert volt, ami több mint 50-féle rózsafajával Magyarország legnagyobb és legimpozánsabb rózsakertje. Az illata bódító, a színek és formák változékonysága magával ragadóan rabul ejtették az érzékszerveinket.

Eszterházy-hastély

Határozás

A kastélyparkpark fái alatt újabb fajismerettel gazdagodtunk (hársfa, akác, kocsányos és kocsánytalan tölgy, bükk, erdei- és vörösfenyő), sőt egy fűszálon még egy apró kabócalárvát is felfedeztünk az elhagyottnak vélt ürgejáratok körül.

Gubacs hársfán

Bókoló bogáncs

Zsálya

Orbánfű

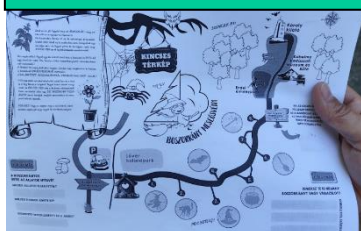
A nap második felében Sopronba kirándultunk. Mielőtt felkapaszkodtunk volna a Lővérekbe, megálltunk megvizsgálni egy geológiai ritkaságot, a Magyarországon csak itt megtalálható leukofillitet, amely gyönyörűen szikrázott a délutáni napsütésben.

Leukofillit

Boszorkányos meseösvény

A Károly-kilátó felé tartva teljesítettük a játékos, Boszorkányos meseösvényhez tartozó feladatokat, a jutalmunk egy jól megérdemelt matrica volt. A növényvilág egyedisége itt is megmutatkozik, a honos szelídgesztenye fák, az avarból kikandikáló megannyi gyöngyvirág és kis áfonyabokrok szépségében éppen úgy, mint a párizsfehér virágok a zöldgyíkban. A Kilátó tetején a panoráma minden izzadságcseppet megért: elláttunk a Taródi-várig, a Fertő-tó víztükréig és a távoli tanúhegyekig is.

Kilátói kilátás

A nap megkoronázásaként túrafelszerelésünket lecseréltük és a Sá-Ra fürdő felé vettük az irányt. A meleg gyógyvíz valóságos balzsamként hatott a két nap alatt megdolgoztatott izmainkra és ízületeinkre, a medencében a nevetés pedig végérvényesen összekovácsolta a társaságot. A szállásra visszaérve, a meleg vacsora után előkerült az Erdőgazda társasjáték, ahol késő estig tartó, vidám csatában csillogtattuk meg a napok során felszedett erdészeti és természetvédelmi tudásunkat.

Erdőgazda társasjáték

A harmadik nap számokban: ezen a napon pihentettük a drótszamarakat (0 km), de gyalogosan 10 338 lépést tettünk meg.

Negyedik nap (május 30.): Osztrák ürgek és a gyurgyalagok búcsúja

Korán keltünk, csomagoltunk és elhagytuk a szállásunkat, éppen úgy, ahogy érkeztünk, busszal. Így utaztunk át Ausztriába, egészen a Sankt Andrä am Zicksee kemping parkolójáig. Itt újra előkerültek a kerékpárok, és belevágtunk az utolsó természetmegfigyelő túránkba. Még el sem indultunk, amikor a parkoló melletti rövidre rágott gyepen megláttuk őket; tucatnyi barátságos osztrák ürge ágaskodott a fűben. Ketten, amíg a csapat többi része a tavat kerülte meg, addig a fűben hasalva tízóraitak a kíváncsi kis rácsálók társaságában.

Osztrák ürge

A biciklis csapat a Zicksee körüli sós réteken haladt tova. A Fertő-tó flórája is tartogatott meglepetéseket, a vizsgált mezőkön olyan fajokat határoztunk meg, mint a terjőke-kígyószisz, a ligeti zsálya, az ökörfarkkóró, a koloncos legyezőfű, a réti margitvirág és a molyhos cickafark, de találkoztunk arankával is. A faunája pedig olyan régen látott csodát is megmutatott végre, mint a hangyaleső, amit sikerült munka közben is levideózni és közelről is megfigyelni.

Biciklis csapat

Hangyaleső fészkek és a hangyaleső lárvája

Aranka

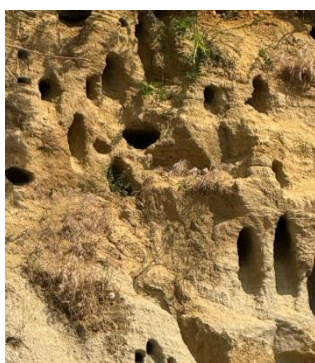
Szemölcsragó szöcske

Bíbic

Utolsó csoportkép 🍷

Gyurgyalag fészke

A túra végén egy jól megérdemelt, hűsítő fagyizással búcsúztunk el a tótól, majd buszra szálltunk. Hazafelé menet tettünk egy kitérőt egy utolsó szakmai megállóra Védeny (Weiden am See) határában, egy szőlőültetvény feletti löszfalnál. Itt a löszbe vájt fészkeket élő, színpompás, védett gyurgyalagokat és fészkelőtelepüket csodálhattuk meg. Bár a madarak közül most kevesebbet láttunk, a fészkek látványa így is lenyűgöző volt.

Innen már egyenesen hazafelé tartottunk, fáradtan, de élményekkel feltöltődve érkeztünk meg az iskola udvarára.

A negyedik nap számokban: 17 km kerékpározás, 336 elégetett kalória és 8551 lépés.

Összegzés:

Ez a négy nap fantasztikus élmény volt mindannyiunk számára; a könyvszagú elmélet végre meglevenedett a szemünk előtt, és a tanultak igazi, gyakorlati tudássá értek. Ugyanakkor a természettől fájó leckét is kaptunk: megrendítő volt látni a tájból szinte mindenhol hiányzó vizet. Ahol tavaly még búbicek és gólyatöcsök keresték a táplálékukat, ott most a szürkemarhák gulyája legelt, mementóként szolgálva arra, hogy a klímaváltozás hatásait nem az iskolapadokban, hanem itt, a terepen lehet igazán megérezni.

A komoly gondolatok mellett azonban a felhőtlen pillanatokból sem volt hiány, hiszen mindannyian egy-egy saját, kedvenc élménnyel tértünk haza. Volt, akit a homokban rejtőző hangyaleső lárvá lenyűgöző mikrovilága babonázott meg, és olyan is, akinek az adott életre szóló büszkeséget, hogy magabiztosan – és szerencsére nem tévútra – vezethette a bringás csapatot a Fertő-táj kerékpárútjain. Másnak a fürdőzés szívmengető, pihentető pillanatai jelentették a csúcspontot. Az viszont kétségtelen, hogy a fantasztikus társaság, a rengeteg közös nevetés, a Sá-Ra fürdő vize és a magunk mögött hagyott kilométerek végérvényesen összekovácsoltak minket. A terepen eltöltött közös tanulás és az élmények gondoskodtak arról, hogy ez a terepgyakorlat mindannyiunk számára egy életre szóló emlék maradjon. Tiszta szívből köszönjük a tanárainknak ezt a négy napot. Ritka ajándék, hogy a magas szintű szakmai tanulás egyben ekkora közös kaland és élmény is lehetett.

A négy nap összesítve: több, mint 100 km a nyeregben, 2245 elégetett kalória és 35 866 megtett lépés.